

CƠ SỞ HẠ TẦNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

GV: ThS. Nguyễn Thị Anh Thư

CHUONG 4:

Quản lý cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin

I - Đặc điểm CSHT CNTT

- 1. Tổng quan
- 2. Đặc điểm
- 3. Yêu cầu của một CSHT CNTT

Phần cứng Phần mềm

Tài nguyên mạng Quản trị và bảo mật Cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin thể hiện mối quan hệ giữa hệ thống công nghệ thông tin và con người.

Phần cứng Hệ thống máy tính

Hệ thống máy trạm

Hệ thống máy chủ Trang thiết bị số hóa

Máy fax

Máy scan

• • •

• • •

• • •

• • •

Phần mềm

Hệ thống phần mềm ứng dụng và dịch vụ

- Thực hiện chức năng tin học hóa công tác nghiệp vụ và quản lý.
- Hệ thống trực tiếp thực hiện các giao tiếp với người sử dụng.

Hệ thống phần mềm nền tảng

- Đảm bảo hệ thống phần mềm ứng dụng và dịch vụ có thể hoạt động.
- Chức năng giao tiếp giữa hệ thống ứng dụng và hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật.

Tài nguyên mạng

Cơ sở hạ tầng thông tin

Hệ thống mạng LAN, WAN, Internet.

Chức năng

Là nền móng rất quan trọng cho mọi phương tiện hoạt động.

Quản trị và bảo mật

Hệ thống an toàn, an ninh, bảo mật dữ liệu

- Đảm bảo hoạt động liên tục của hệ thống thông tin.
- Yếu tố quan trọng về vấn đề an ninh xã hội.

Quản trị hệ thống thông tin Đảm bảo vận hành và khai thác có hiệu quả các hệ thống mạng công nghệ thông tin.

Nhân tố người sử dụng

CSHT CNTT không còn ý nghĩa nếu không vận hành và khai thác triệt để phục vụ con người.

Nhân tố con người đóng vai trò quan trọng nhất để đảm bảo khai thác hiệu quả CSHT CNTT.

I - Đặc điểm CSHT CNTT

- 1. Tổng quan
- 2. Đặc điểm
- 3. Yêu cầu của một CSHT CNTT

2. Đặc điểm

Tích hợp với cơ sở hạ tầng cũ nhưng vẫn đảm bảo các yếu tố hiện đại trong tương lai.

Thiết kế có tính mở

Tuân thủ theo các tiêu chuẩn của quốc tế và trong nước.

Được quản lý tập trung và được kết nối với các mạng khác trong nước và quốc tế.

2. Đặc điểm

Đảm bảo kết nối thông suốt giữa các bộ phận.

Thiết kế có tính mở

Trao đổi thông tin 2 chiều được kết nối liên thông với mạng: điện thoại, Internet, truyền hình và dữ liệu.

Đảm bảo an ninh và bảo mật dữ liệu khi trao chuyển thông tin trên mạng.

2. Đặc điểm

Đạt được độ an toàn bảo mật cao, đảm bảo thông tin kịp thời, nhanh chóng, chính xác và liên tục.

Thiết kế có tính mở

Đảm bảo tính hiện đại là khai thác dễ dàng và khai báo bằng các phần mềm từ xa.

Quản trị theo phương thức quản lý tập trung và phân mức quản lý theo các mức bảo mật khác nhau.

I - Đặc điểm CSHT CNTT

- 1. Tổng quan
- 2. Đặc điểm
- 3. Yêu cầu của một CSHT CNTT

CSHT CNTT là nền tảng của HTTT vì vậy cần được thiết kế sao cho đáp ứng được các yêu cầu về ứng dụng và dịch vụ trong giai đoạn hiện tại và tương lai.

Yêu cầu về chức năng

Yêu cầu về kỹ thuật

Đáp ứng các yêu cầu về ứng dụng.

Yêu cầu về chức năng

Đáp ứng các yêu cầu về dịch vụ.

Các điểm kết nối mạng.

Yêu cầu về chức năng

Đáp ứng các yêu cầu về ứng dụng.

Mạng truyền thông của đơn vị đảm bảo cung cấp hạ tầng truyền thông cho việc truy cập cũng như cập nhật và tích hợp hệ thống dữ liệu trong đơn vị và bên ngoài.

Yêu cầu về chức năng

Đáp ứng các yêu cầu về dịch vụ.

Trước tiên, hệ thống cơ sở hạ tầng thông tin cần cung cấp phương tiện cho triển khai hệ thống điện tử thống nhất trong các đơn vị với nhau đồng thời chuẩn bị sẵn sàng cho tích hợp các dịch vụ khác trong tương lai.

Yêu cầu về chức năng

Các điểm kết nối mạng.

Mạng LAN hoặc WAN của cơ quan cho phép các điểm bên ngoài kết nối vào thông qua Internet.

Đáp ứng các yêu cầu kết nối và dịch vụ hiện tại cũng như tương lai.

Yêu cầu về kỹ thuật

Tính hoạt động liên tục và cơ chế back-up.

Bảo mật thông tin và cơ chế truy cập.

Sử dụng hiệu quả tài nguyên.

Yêu cầu về kỹ thuật Dễ dàng khắc phục lỗi hệ thống.

Quản trị hệ thống thông tin.

Đảm bảo việc đầu tư hạ tầng lâu dài.

Yêu cầu về kỹ thuật

Đáp ứng các yêu cầu kết nối và dịch vụ hiện tại cũng như tương lai.

- Hiện tại, đảm bảo kết nối cho tất cả các máy trạm sẵn có trong đơn vị, mức băng thông đảm bảo cho các dịch vụ về Data.
- Trong tương lai khi cần mở rộng hay nâng cấp mạng sẽ không cần thay đổi cấu trúc mạng mà chỉ cần thêm các thiết bị kết nối vào hệ thống mạng sẵn có.
- Đảm bảo trong tương lai vẫn đáp ứng đầy đủ các nhu cầu ngày càng tăng về dịch vụ dữ liệu.

Yêu cầu về kỹ thuật

Tính hoạt động liên tục và cơ chế back-up.

- Đảm bảo việc hoạt động liên tục 24/24 về đường truyền, các thiết bị chuyển mạch, truy cập.
- Có cơ chế đảm bảo dự phòng hệ thống thông tin như dự phòng thiết bị truyền thống cũng như dự phòng đường truyền.

Yêu cầu về kỹ thuật

Bảo mật thông tin và cơ chế truy cập.

- Đảm bảo khả năng phân chia hệ thống mạng thành các hệ thống mạng nhỏ hơn thuận tiện cho việc thiết lập các cơ chế truy nhập tuân theo chính sách bảo mật ở mức vật lý.
- Đảm bảo dữ liệu trên đường truyền được mã hoá theo từng mức bảo mật khác nhau, không bị dò rỉ hoặc thay đổi nội dung thông tin.

Yêu cầu về kỹ thuật

Sử dụng hiệu quả tài nguyên.

- Hệ thống mạng phải được thiết kế sao cho sử dụng tài nguyên băng thông mạng một cách hiệu quả nhất.

Yêu cầu về kỹ thuật

Dễ dàng khắc phục lỗi hệ thống.

- Hệ thống cần được thiết kế cho phép dễ dàng phân tách cũng như phát hiện xử lý sự cố.
- Hệ thống cần được thiết kế sao cho sự cố tại một điểm sẽ chỉ ảnh hưởng tới các điểm kết nối có liên quan và không ảnh hưởng tới hoạt động của toàn bộ hệ thống.

Yêu cầu về kỹ thuật

Quản trị hệ thống thông tin.

- Dễ quản trị là một trong những yêu cầu quan trọng của người thiết kế hệ thống mạng thông tin vì có ảnh hưởng quyết định tới giám sát cũng như quản lý vận hành toàn bộ hệ thống.

Yêu cầu về kỹ thuật

Đảm bảo việc đầu tư hạ tầng lâu dài.

- Không phải thay thế nâng cấp trong vòng từ 5 đến 10 năm, đặc biệt là về đường truyền phải đảm bảo 5-10 năm, thiết kế phải đưa ra công nghệ tiên tiến hiện đại không lạc hậu, đáp ứng đủ trong thời gian dài hạn như trên.
- Thiết kế số nút mạng phải đảm bảo số nút mạng cho nhu cầu sử dụng hiện tại và nhu cầu phát triển trong tương lai.

II - Quy trình hoạt động, giải pháp và mối quan hệ

- 1. Quy trình hoạt động của CSHT CNTT
- 2. Giải pháp
- 3. Mối quan hệ giữa CNTT và các ngành liên quan
- 4. Bài tập

Mỗi tổ chức/cơ quan đều có một số quy trình hoạt động riêng phục vụ cho nhu cầu quản lý, hoạt động và phát triển.

Các phần mềm, phần cứng, tài nguyên mạng và quản trị và bảo mật được sử dụng trong các quy trình hoạt động của tổ chức/cơ quan này.

Để hiểu rõ và cải tiến một trong những quy trình này, cần phải hiểu việc gì sẽ phải hoàn thành ở mỗi khâu trong quy trình đó.

Lưu đồ giải quyết được vấn đề này.

LƯU ĐỒ LÀ GÌ?

- Lưu đồ (hay biểu đồ tiến trình) là một loại biểu đồ rất dễ hiểu, trình bày các khâu trong một quy trình liên kết với nhau như thế nào.
- Sự đơn giản khiến lưu đồ trở thành một loại công cụ hữu ích để **mô tả cách các quy trình vận hành** và để tài liệu hóa cách làm một công việc cụ thể.
- Hơn nữa, việc sử dụng lưu đồ để sơ đồ hóa một quy trình có thể giúp nhà phân tích hiểu được quy trình đó một cách dễ dàng và là cơ sở để cải thiện quy trình đó.

CÔNG DỤNG CỦA LƯU ĐỒ

- Xác định và phân tích các quy trình.
- Truyền tải các bước của một quy trình cho những người tham gia vào quy trình đó.
- ➤ Tiêu chuẩn hóa một quy trình.
- Cải tiến một quy trình nào đó.
- Xác định nút thắt cổ chai hoặc khắc phục một vấn đề.

ÚNG DỤNG CỦA LƯU ĐỒ

- Những lập trình viên có thể sử dụng lưu đồ để **vẽ ra những quy trình cần** được tự động hóa. Điều này sẽ giúp họ hình dung từng bước cũng như cả quy trình một cách trực quan.
- Những nhà phân tích và thiết kế CSHT CNTT sử dụng lưu đồ để **phân tích quy trình hoạt động của tổ chức/cơ quan**. Từ đó, lên kế hoạch **xây dựng hoặc phát triển CSHT CNTT**.

>...

CÁC BƯỚC TẠO LƯU ĐỒ

1. Xác định công việc

2. Sắp xếp công việc

3. Kiểm tra và chạy thử

4. Thử thách

CÁC BƯỚC TẠO LƯU ĐỒ

- Liệt kê tất cả các công việc theo trình tự thời gian.
- Đặt bản thân trong cách suy nghĩ của người tham gia quy trình này.

1. Xác định công việc

2. Sắp xếp công việc

- Bắt đầu lưu đồ.
- Xem xét toàn bộ quy trình để chỉ ra những hành động và các quyết định theo trình tự xảy ra.

CÁC BƯỚC TẠO LƯU ĐỒ

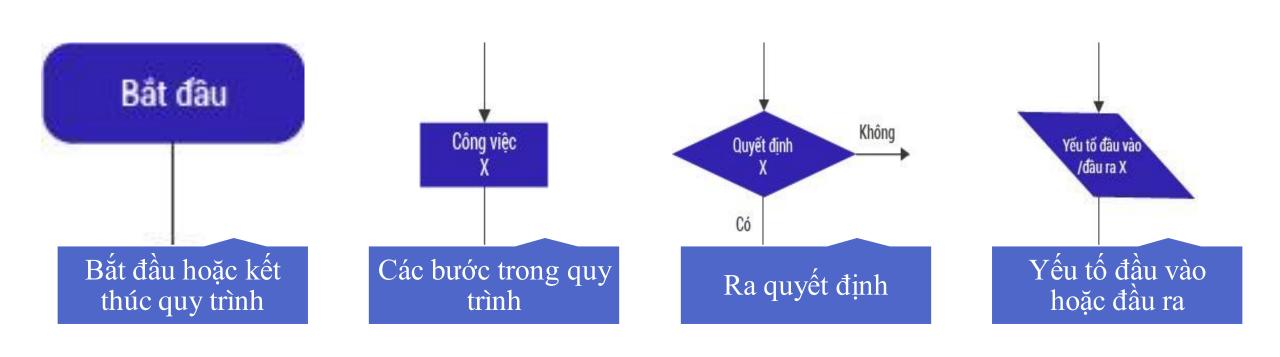
- Kiểm tra lại lần hai để đảm bảo rằng không bỏ sót bất cứ điều gì.
- Mỗi khâu trong quy trình đã thực thi đúng và theo thứ tự hợp lí hay chưa.

3. Kiếm tra và chạy thử

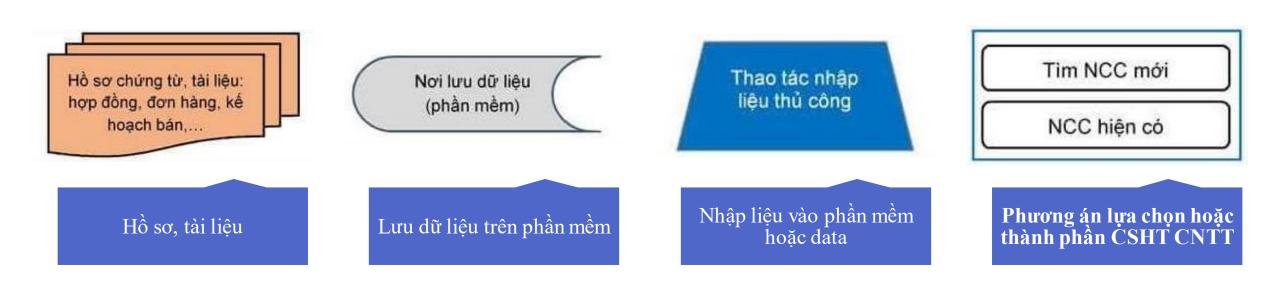
4. Thử thách

- Kiểm tra xem có khâu nào không cần thiết hay bị lặp lại hay không.
- Sau đó, tiếp tục xem xét các khâu trong lưu đồ để cải thiện tính hiệu quả.

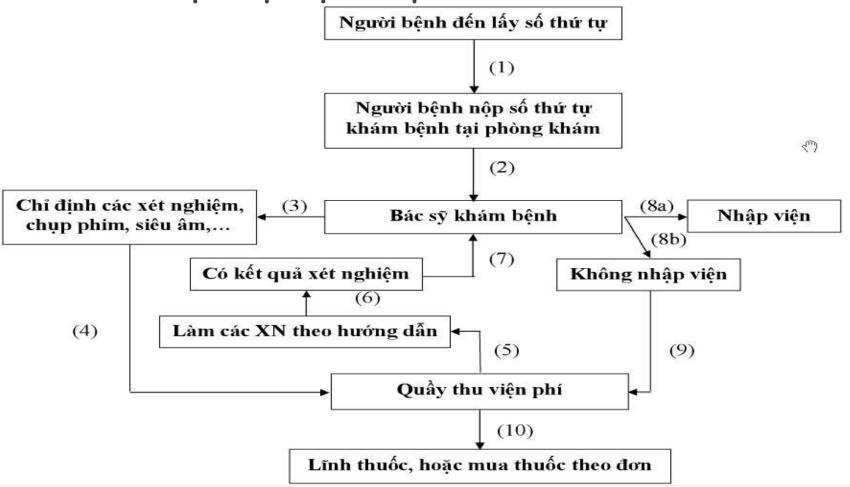
CÁC HÌNH KHỐI SỬ DỤNG KHI VỄ LƯU ĐỒ

CÁC HÌNH KHỐI SỬ DỤNG KHI VỄ LƯU ĐỒ

Ví dụ: Quy trình khám bệnh tại bệnh viện

Tên quy trình

 Xác định quy trình hoạt động có ứng dụng CNTT.

Đối tượng

 Những người tham gia vào quy trình hoạt động.

Thành phần

 Những thành phần **CSHT CNTT** (phần cứng, phần mềm, tài nguyên mang, quản trị và bảo mật) được sử dung trong quy trình hoạt động.

Lưu đồ

- Chuyển đổi những hoạt động và quyết định trong quy trình vào lưu đồ.
- Đánh số các bước hoạt động trong lưu đồ.

Chú thích

 Giải thích các bước hoạt động và quyết định trong lưu đồ.

II - Quy trình hoạt động, giải pháp và mối quan hệ

- 1. Quy trình hoạt động của CSHT CNTT
- 2. Giải pháp
- 3. Mối quan hệ giữa CNTT và các ngành liên quan
- 4. Bài tập

Không đáp ứng được nhu cầu kết nối và truyền dữ liệu.

Lỗi kỹ thuật Hệ thống đôi khi ngừng hoạt động và mất dữ liệu.

Bị đánh cắp thông tin và mất quyền truy cập.

Không khắc phục được lỗi hệ thống và phải cài đặt lại.

Không đảm bảo được đầu tư hạ tầng lâu dài.

Thiết kế hệ thống phải dựa trên:

Quan điểm thiết kế hệ thống mạng thông tin.

Chức năng, nhiệm vụ và công tác quản lý, nghiệp vụ, điều hành chỉ huy tác nghiệp của cơ quan sở hữu CSHT CNTT.

Khối lượng thông tin cần trao đổi về quản lý, lưu trữ, trao đổi thông tin giữa các bộ phận thuộc cơ quan.

Thiết kế hệ thống phải dựa trên:

Mô hình cấu trúc dữ liệu, thiết bị, các phần mềm mạng và truyền thông.

Khảo sát đánh giá thực trạng thực tế, kết hợp các yêu cầu để xây dựng có tính đến sự kết hợp và hướng mở trong tương lai.

Yếu tố kỹ thuật và công nghệ trong giai đoạn hiện tại và tương lai trên nguyên tắc tuân thủ chuẩn kỹ thuật quốc tế.

Không đáp ứng được nhu cầu kết nối và truyền dữ liệu.

Lỗi kỹ thuật Hệ thống đôi khi ngừng hoạt động và mất dữ liệu.

Bị đánh cắp thông tin và mất quyền truy cập.

Không khắc phục được lỗi hệ thống và phải cài đặt lại.

Không đảm bảo được đầu tư hạ tầng lâu dài.

Thiết kế HTTT hợp lý có cơ chế dự phòng để đảm bảo tính hoạt động liên tục của hệ thống.

Xây dựng cơ chế back-up dữ liệu để tránh tình trạng mất dữ liệu khi có sự cổ sảy ra.

Thiết kế phân cấp từng chức năng hợp lý để có thể dễ dàng hỗ trợ cho nhau và khắc phục lỗi hệ thống khi có sự cố sảy ra.

Dựa trên các chuyên gia để xây dựng giải pháp an ninh mạng tối ưu của hệ thống. Đồng thời, thường xuyên kiểm tra và nâng cấp các chương trình bảo mật mới.

Nhóm giải pháp khác

- Xây dựng hệ thống cập nhật, sửa lỗi tập trung.
- Ghi nhật ký, theo dõi, giám sát hệ thống.
- Giải pháp mã hóa dữ liệu và đường truyền.
- Hệ thống chống virus.

II - Quy trình hoạt động, giải pháp và mối quan hệ

- 1. Quy trình hoạt động của CSHT CNTT
- 2. Giải pháp
- 3. Mối quan hệ giữa CNTT và các ngành liên quan
- 4. Bài tập

Kỷ nguyên công nghệ thông tin

CNTT đang được ứng dụng một cách sâu rộng trên mọi lĩnh vực hoạt động của con người.

Giải các bài toán trong khoa học và công nghệ.

Các nhà thiết kế và chế tạo có thể thực nghiệm và mô phỏng mô hình sản phẩm.

Quản lý và tổ chức kinh doanh.

CNTT đang được ứng dụng một cách sâu rộng trên mọi lĩnh vực hoạt động của con người.

Ứng dụng trong điều khiển và tự động hóa.

Úng dụng trong công tác văn phòng và hành chính.

Lĩnh vực trí tuệ nhân tạo.

CNTT đang được ứng dụng một cách sâu rộng trên mọi lĩnh vực hoạt động của con người.

Sử dụng mạng máy tính (thư điện tử, máy Fax, hội nghị từ xa, trao đổi dữ liệu điện tử, ...)

Thương mại điện tử, chứng khoán, tài chính.

Giáo dục, đào tạo, ...

II - Quy trình hoạt động, giải pháp và mối quan hệ

- 1. Quy trình hoạt động của CSHT CNTT
- 2. Giải pháp
- 3. Mối quan hệ giữa CNTT và các ngành liên quan
- 4. Bài tập

4. Bài tập

Bài tập nhóm

Dựa vào kết quả khảo sát của Công ty thương mại điện tử LMall để trả lời các câu hỏi sau đây:

- 1. Hãy mô tả các thành phần cấu tạo CSHT CNTT của LMall.
- 2. Dựa vào sơ đồ quy trình và kết quả khảo sát, hãy phát họa mô hình hoạt động của quy trình mua hàng trên LMall có ứng dụng công nghệ thông tin.
- 3. Phân tích ưu, nhược điểm và đưa ra giải pháp phát triển trong tương lai cho từng thành phần cấu tạo CSHT CNTT của LMall.

Question & Answer